

Danske Svinekirtler redder Tusinder af Menneskeliv.

Det er lige svært for en Journalist at slippe ind i Nordisk Insulinlaboratorium, som det er for en Kamel at slippe gennem det noksom berømte Naaleojne... men det kan lade sig gøre.

Denne store Virksomhed, hvis aarlige Omsætning er paa et Par Millioner Kroner, og hvis Præparater Jorden over redder Tusinder af Menneskeliv, hader nemlig Reklame. Her er ikke noget at gøre for Monterossi, selv om man lokker med at Posen skal blive nok saa fuld af Guld.

Det er derfor meget lidt, Offentligheden kender til denne Virksomhed. Folk i Almindelighed og Sukkersygepatienter i Særlighed kender Virksomhedens Præparater, og nogle har vel ogsaa set Laboratoriets Bygninger derude i Gentofte paa Brogaardsvej, men det er ogsaa alt, Hvad der sker bag de kolde Mure, hvorfra Insulinen egentlig stammer, det ved kun de færreste...

Hvad er Insulin?

Vi kan lakke den danske Nobelpristager, Professor August Krogh for, at Danmark i det hele taget ejer denne Virksomhed, der har gjort vort Navn berømt i Lægekredse Verden over.

Professorens besøgte i 1922 Amerika, hvor han holdt Forelesninger paa Universiteterne. Det eneste, der optog amerikanske Lægekredse den Gang, var Meddelelsen om, at det var lykkedes to canadiske Læger, Professor Macleod og Dr. Bantings, at fremstille Insulin. I flere Menneskealder, ja, saa længe man havde kendt Sukkersygen, havde Lægerne eksperimentert med at finde Midler derimod, og nu var det altså lykkedes. Man forstaa, at den danske Professor optoges heraf, og selv rejste han til Toronto for at tale med Insulinen Opgivere.

Insulin kommer af det latinske Ord *insula*, der betyder O. Stoffet Insulin forekommer nemlig i de saakaldte «Oer» i Bugspytkirtlen. Her burde indsættes en længere videnskabelig Afhandling, men vi nøjes med ganske kort at sige, at Lægerne havde fundet ud af, at disse «Oer» manglede i Sukkersygepatienternes Bugspytkirtler, og dermed var Sygdommens Aarsag fastslaaet. Det Stof, der udskiller disse «Oer», er nemlig det, der paavirker Sukkerstoffet i Fordøjelsesprocessen, og naar det mangler, sker det, at «Sukkeret gaar over i Blodet», og saa har man Sukkersygen med dens sikre Symptomer: Træthed, Afmagring og en ulidelig Thorst.

En 14-aarig Dreng var den første i Verden, der blev behandlet med Insulin.

Det gjaldt altså for Lægerne om at finde en Ekstrakt, der indeholdt disse «Oer», saa de kunde tilføres Sukkersygepatienterne under den ene eller anden Form. Dette lykkedes altså for de to canadiske Læger. De udvandt de første «Oer» af Hundekirtler, forsøgte med Held at kurere sukkersyge Hunde hermed, og i Januar 1922 prøvede man første Gang Ekstrakten paa et Menneske. Det drejede sig om en 14-aarig Dreng, der led af Sukkersyge, og som man ikke paa anden Maade kunde hjælpe

A/S

BALSLEV & GOOS

THORSHAVN

Altid stort Lager af:

Trælast i alle gangbare Dimensioner samt alle Slags Bygningsmaterialer.

Særlig fremhæves:

Fint savet Fyrretømmer,
Baadetræ, saavel Fyr som Eg,
Rund Fyr til Master, Bomme o. L.,
Krydsfiner i alle Tykkelser og Kvaliteter.

Telefoner: Nr. 20 & 237.
Trælastforretningen: Nr. 194.

Han blev behandlet med den nye Ekstrakt, og Virkningerne var ganske forbløffende. I Løbet af kort Tid blev han fuldkommen rask og arbejdsdygtig.

Herved var Sagen dog ikke afgjort. Den først fremstillede Ekstrakt viste sig at have mange Mangler. Patienterne fik Bylder og andre Sygdomme af Indsprøjtningerne. Der var lang Vej igen og uhyre Vanskeligheder at overvinde, før de canadiske Lægers Opgivelse kunde siges at være bragt ud over Forsøgets Stadium.

Millionæren, der vilde købe en hel Fabrik for at faa Insulin.

Hvad der til at begynde med voldte de allerstørste Vanskeligheder var, at man ikke kunde faa fremstillet Insulin i tilstrækkelige Mængder. Insulinen maatte sættes paa Ration, og man uddelte den navnlig til Børn og unge Mennesker, hos hvem Sygdommen er særlig farlig og fører til Døden, hvis der ikke bliver handlet i Tide. Mange, der ikke kunde faa Insulin, blev vrede over den Behandling, og rundt i Amerika fandt der Protestdemonstrationer Sted.

En Dag stillede en sukkersyg Mangelmillionær hos Professor Macleod og erklærede, at han vilde have Insulin.

— Det kan desværre ikke lade sig gøre, svarede Professoren. Der er mange, der trænger mere dertil end De.

— Jeg byder dem en Million, erklærede Mangelmillionæren.

— Beklager, svarede Professoren uanfægtet, men det kan ikke lade sig gøre.

— Naar, saa køber jeg en Insulinfabrik, snærede Millionæren. Om han gjorde Alvor deraf vides ikke, men hvad kan der ikke ske i Amerika.

Professor August Krogh fører Insulinen til Danmark.

De første danske Eksperimenter med Insulin blev foretaget i December 1922 i Professor Kroghs Privatklinik. Han fandt til sine Eksperimenter en fortrolig Støtte i Dr. med. Hagedorn, der nu staa som Leder af Insulinlaboratoriet. Allerede i Begyndelsen af det efterfølgende Aar turde man prøve de danske Præparater paa Mennesker, og Forsøgene faldt saa heldigt ud, at man besluttede at starte en Fabrik.

I 1921 begyndte den første danske Insulinfabrik sin Virksomhed i Emdrup, og det er den, der tvunget af mægtige Udvidelser, nu er flyttet til Gentofte.

Hvad Offentligheden i særlig Grad maa takke Professor Krogh for, er, at han straks besluttede, at denne Virksomhed ikke skulde være nogen Privatmand til økonomisk Fordel. I Fundatsen hedder det, at eventuelt Overskud skal anvendes til videnskabelige og humane Formaal, og det kan nævnes, at det er denne Fond, der driver det store og fuldt moderne Sukkersyge-Hospital i Gentofte, det første i sin Art i Verden.

Det er de skinnende hvide Kilder og den gennemførte Renlighed, der præger dette Laboratorium, der beskæftiger ca. 100 Mennesker til Fremstillingen af Insulin.

Lægmanden bliver Gang paa Gang slaaet med Forbavselse, naar han træder ind i dette Videnskabens Tempel. Alle de Processer, Insulinen maa undergaa, foregaar i lukkede Beholdere og i sterile Glasskabe, og saa fremstilles Insulinen endda af et saa mindre soigneret Dyr som Svinet, der jo i det moderne Landbrug ikke er noget Svin.

Insulinen bliver lavet af Svinekirtler. Rundt om paa en Række Svinelagerier findes Mænd, der, naar Svinene bliver aabnet, tager Bugspytkirtlen ud og anbringer den i Transportpande, hvori de afkølet til Frysepunktet sendes til Laboratoriet. Lad os følge Svinekirtlerne under deres Forvandling i Laboratoriet.

Hvordan Svinekirtler bliver til Insulin.

Straks, Svinekirtlerne ankommer til Laboratoriet, bliver de sænket ned i Forme og fryses ved 15 Graders Kulde til haarde Blokke. Fra Kulden gaar Kirtlerne til Fræsemaskinen, der finder dem til Sne, og derefter begynder en lang Vandring gennem forskellige kemiske Processer, der kræver flere Søndags-tillæg for at blive forklaret, og endelig har vi tilslidst et hvidt Pulver, selve Insulinen.

Men saa begynder først det vanskelige, der bestaar i Analyse af Insulinets Styrke. Det opløses i destilleret Vand og faar

først derved sin bestemte Styrke. Væsken fyldes saa paa Glasampullerne i smaa Glasbure for at forhindre Smiøtoffer i at komme til. For ogsaa at forhindre, at der kommer Bakterier ind med Luften, føres der stadig steril Luft til, og Damen, der staa for Paafyltningen, sidder bag en Glasskive, for at hendes Aande ikke skal naa hen til Præparatet.

Endelig besøger Pakkeriet Resten. Pakkemaskinen ekspederer 3500 Insulinpakker i Timen, og de forsynes med Brugsanvisninger paa alle Verdens Sprog, trykt i Laboratoriets eget Trykkeri.

For 2 Mill. Kr. Insulin om Aaret.

Vi ser ind i Panserboksen, hvor Insulinen opbevares med samme Sikkerhed som Guldbarerne i Nationalbanken. I en enkelt Boks paa Størrelse med et almindeligt Klædeskab, findes der Insulin til flere Hundrede Tusinde Kroners Værdi. Hver Uge forvandles herude 40.000 Svinekirtler til Insulin og redder Tusinder af Menneskeliv over hele Verden. For blot 10 Aar siden regnede man med, at de, der fik Sukkersyge, for de fyldte 30 Aar, kun havde ca. 3 Aar tilbage at leve i. Nu derimod er der intet til Hinder for, at de kan slaa Methusalem's Rekord.

Takket være den Dygtighed, hvormed Insulin-Laboratoriet ledes, saavel fra Dr. Dagedorn's, Driftsindegn's Sloths og deres dygtige Medhjælperes Side, er dansk Insulin blevet det bedste i Verden. Utallige Eksempler har man paa, at fremmede Landes Læger, naar de staa foran særlig vanskelige Tilfælde, foretrækker den danske Insulin. Da England fornylig vilde indskrænke Indførslen af Insulin fra Danmark, medførte det en saa skarp Interpellation i det engelske Underhus, at Regeringen maatte opgive dette Importforbud.

Men den danske Insulin er ikke alene den bedste, den er ogsaa den billigste. Selv om Englenderne har lagt Told paa Insulin, er den ganske fuldt konkurrencedygtig paa det engelske Marked.

Efter »Hjemmets Søndag«.

Fiskeriet ved Island.

(Telegram til »Føroya Social-Demokrat«).

Porkeri.

»Norðarið« heimkomin 18000.
Veðrið vánalíkt. Talað við »Mar-shalla« 10.000, »City« 4000, »Hav-gásin« 3000. Danbjørg.

KONCERTIN

2. páskadag hevði samlað fult hús, og yvirhøvur varð hon væl fagnað, best tó teir tveir føroysku einroddarsangirnir, annar við klaver- og annar við kórakkompagnementi. Skulu vit nevna nakran av mannskórsangnum, verður tað Jul. Bechgaard: »Solen er slukketa« og Heisís: »Undir mig paa, hvad jeg faar at se...« (ord av Björnson), sum vórðu sungnir við sera góðum samlið. Tað sama kann sigast um kvinnu- og manskóríð i Mendel-sohn-Borthaldi: »Morgengebeet«. Umframt sangin var eisini spælt klaver, og koncertin byrjaði og endaði við hornblástri.

Havnar sang- og musikfelag eigur stóra tókki fyri sína hugnaligu páskakongert, og vóna vit, at felagið ikki letur okkum bíða av mikil leingi eftir næstu ferð. H.

**Garn til
Maskinstrykkerier.**

Lager af anerkendte Garnkvaliteter for Strikkerier, Stort Farveudvalg. pr.-kg

Dublin, 2/16 og 3/16, sort kulør	6,20
grammel, og lyngmel,	8,40
London 2/16 og 3/16, sort, grammel, 8,80	
London 2/16 og 3/16, kulør,	9,40
London 2/16 og 3/16, lyngmel,	9,60
Bristol 2/22, sort og kulør.	

Dansk Trøjegarn og Fuldovegarn.
Gobelin »Gvalde«, »Noraa«, »Hertaa«
»Betty«, »Fovea« m. B. Merker.
Garn med Silke, Kunstsilke.
Forlang gratis Prover, Prislister og Farvekort eller foresøg med en Ordre.
Mindste Salg er 1/4 kg pr. Farve.
Levering omgående pr. Postopkr.
(Tilbudet er kun for Strikkerier og Forretninger).

ANTHON JENSEN,
Garn og glos. Randers.

Vit hava frætt:

27. mars.
Útsendingar fyrri reidarárnar og fyrri fiskaútflutningsfelagið eru farin frá Føroyum til Danmark og møguliga til útlandið fyrri at samráðast við Spanien gjøgnum danska utlanríkisministerið — so hava vit frætt...
Ja, nú stendur illa til! So at siga einasta land, vit selja fisk til, setur mark fyrri sít keyp av fiski frá okkum i tí komandi tíð. — Faa vit nú ikki selt fisk i Spanien — hvat so? Einkí annað stað vita vit okkum — og hví tað? Er einki annað land, sum keypi klippfisk? Ella er er tað vit, sum ikki hava lagt í at leita okkum eftir øðrum marknaði fyrri okkara fisk? Alt í alt, hvat er skyldin fyrri, at vit kanska nú standa yvir fyrri einki »krísa«, sum fyrri álvara sker okkum í hel?

Hin hálandska einkjadrotning Emma fer til gravar í dag.

Ein gomul dama, frá Busch í Svendborg er knaplig deyð, 82 ára gomul. Í teim ungu árum stýrði hon húsið fyrri H. C. Andersen, og hennara kærasta minnir snarast seg um hennara lív hjá henni stóra danska ævintýrskaldinum. —

Socialministrin Steincke, hevur sett fram lóguppskot um verju fyrri menniskjaliga arbeiðskraft i stórarbeiðsstøðum, fabrikkum og tilíkkum slóðum og imóti útnýttan av arbeiðslofti, serliga kvinnum og børnum. —

Ein fiskisluð úr Eshjerg gekk nú fyrri kortum burtur. Líkið av einum av fiskimanninum er funnið við Skollands strendir og verður sent heim til Eshjerg.

Fiskemarkedet.

»Føroya Fiskaútflutnings« felag meddelet:

23.—3.—34.
»Oporto: Tilførsel af newfoundlandsk Klippisk 23 Tons, af skotsk 39. Priser for færøsk Klippisk 220 Esc. pr. 60 kg. for norsk 220, for newfoundlandsk 255, for skotsk 200. Beholdning af newfoundlandsk Klippisk 1140 Tons, af alle Klippisksorter 374. Markedet fast. Kurs for Lst. 110 Esc. pr. 1 Pd.

26.—3.—34.
»Barcelona: Ingen Tilførsel. Priser for 1. Klases Klippisk 90,98 Ptas. pr. 50 kg. Beholdninger af alle Klippisksorter 3300 Tons.

»Bilbao: Ingen Tilførsel. Beholdninger af færøsk Klippisk 250 Tons, af islandsk 500. Priser uforandret. Sterling 37,55.

27.—3.—34.
»Genoa: Priser uforandret. Fra Island »Varoy« 1670 Tons, fra Tyskland »Girgentia« 8 Tons.